

Raadsplein besluitvormend

Datum 1 oktober 2018

onderwerp Voortgangsbericht Lelystad Airport
portefeuillehouder William Dogger
informant Janssen, Geert (2092)
medeopstellers
afdeling Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen Voorstel: Informatienota Voortgangsbericht Lelystad Airport (september 2018)
Bijlage: Bijlage 1 – Reactie minister op brief regio (25 juni 2018)
Bijlage: Bijlage 2 – Planning Luchthavenbesluit
Bijlage: Bijlage 3 – Brief provincie Overijssel en regio aan minister over belevingsvlucht
Bijlage: Bijlage 4 - Antwoord minister op brief gemeenteraad Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De laatste stand van zaken met betrekking tot Lelystad Airport en de toegezegde stappenkalender.

Informatienota voor de raad

Datum 26 juli 2018

Onderwerp	Voortgangsbericht Lelystad Airport
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder W. Dogger

Informant G. Janssen / J. Doornewaard
Afdeling Project-, Programma- en Procesmanagement
Telefoon 038 498 2092
Email G.Janssen@zwolle.nl
Bijlagen Bijlage 1 – Reactie minister op brief regio (25 juni 2018)
Bijlage 2 – Planning Luchthavenbesluit
Bijlage 3 – Brief provincie Overijssel en regio aan minister over belevingsvlucht
Bijlage 4 - Antwoord minister op brief gemeenteraad Zwolle

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De laatste stand van zaken met betrekking tot Lelystad Airport en de toegezegde stappenkalender.

Datum 26 juli 2018

Inleiding

Met de voorliggende informatienota willen wij u informeren over de laatste stand van zaken en de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden met betrekking tot Lelystad Airport. Uw raad heeft hier voor het laatst over gesproken tijdens de informatiebijeenkomst op 19 juni.

De informatienota bestaat uit een korte voorgeschiedenis, gevolgd door de actualiteiten vanuit de Tweede Kamer, de minister, de regio en de gemeente Zwolle. Tot slot wordt inzicht gegeven in het communicatieproces en wordt invulling gegeven aan de toezegging van het college om te komen tot een stappenkalender.

Korte voorgeschiedenis

Op 21 februari heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de actualisatie van het milieueffectrapport (m.e.r.) en het ontwerp van de tijdelijke aansluitroutes voor Lelystad Airport. De gevolgen hiervan voor Zwolle zijn in beeld gebracht met de informatienota die op [19 juni](#) door uw raad is behandeld. De commissie voor de m.e.r. heeft op 18 april een positief advies uitgebracht op de m.e.r., maar tegelijkertijd een aantal adviezen meegegeven (zie hiervoor de beantwoording van de artikel 45 vragen, geagendeerd in de raad van [9 juli](#)). Naar aanleiding van de voorstellen van de minister en het advies van de commissie voor de m.e.r. heeft de provincie Overijssel, mede namens de betrokken Overijsselse gemeenten op 14 mei een brief naar de minister gestuurd waarin het standpunt van de regio is verwoord (zie ook de stukken bij de informatiebijeenkomst van [19 juni](#)). Hierop heeft de minister geantwoord met de brief uit bijlage 1).

Tweede Kamer

Op 15 mei heeft de Tweede Kamer in een plenair debat gesproken over onder andere Lelystad Airport. De minister heeft tijdens het debat toelichting gegeven op thema's met betrekking tot Lelystad Airport en heeft ook een aantal toezeggingen gedaan. Vanuit het debat zijn de volgende punten van belang voor (de regio) Zwolle:

- Volgens de minister is de afspraak 6.000 voet op het oude land bijna overal haalbaar. In sommige gevallen, zoals bij Zwolle, is rekening gehouden met een worst-case scenario van 3.000 voet. In praktijk zal de worst-case hoger zijn. De minister zegt toe dat na herindeling hoger gevlogen gaat worden en dat wordt geprobeerd de bestaande glijvlucht te behouden en zo mogelijk uit te breiden. Tijdens een [hoorzitting](#) op 21 juni in de Tweede Kamer heeft Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) uitgelegd hoe het proces van de herindeling er uit ziet en dat zij mogelijkheden zien om hoger te vliegen.
- De minister heeft toegezegd met een kamerbrief te komen waarin zij zal aangeven welke mogelijkheden zij ziet om het maximaal aantal vluchten van 10.000 tot herindeling vast te leggen;
- In de motie 'Knelpunten en onzekerheden route van en naar Lelystad Airport' (op dit moment nog aangehouden), wordt de regering verzocht ervoor zorg te dragen dat een acceptabele oplossing wordt gevonden voor de voorziene stapeling van geluid bij de woonkern Wezep; de routes nabij Zwolle zo veel mogelijk de wijk Stadshagen blijven ontzien, ook wanneer de wijk uitbreidt conform bestaande plannen; de situatie qua geluidsoverlast als gevolg van glijvluchten boven het Vechtdal niet verslechtert na herindeling van het luchtruim ten opzichte van de situatie tot 2023;

Datum 26 juli 2018

Minister van I&W

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 22 juni middels een [brief](#) aan de Tweede Kamer toelichting gegeven over het verdere proces met betrekking tot Lelystad Airport, de aanpak participatie Luchtvaart en de reikwijdte van de Luchtvaartnota 2020-2050.

Luchthavenbesluit Lelystad Airport

Het formele proces voor Lelystad Airport is opgenomen in bijlage 2. Het belangrijkste moment voor (de regio) Zwolle is het uitkomen van het definitieve Luchthavenbesluit in het najaar van 2018. In het Luchthavenbesluit zijn alle zaken opgenomen wat betreft Lelystad Airport. Partijen worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven op het Luchthavenbesluit. De minister zal tijdens regionale bijeenkomsten in het kader van de Luchtvaartnota en de Luchtruimherziening ook informatie verstrekken en toelichting geven op de besluiten voor Lelystad Airport.

Zienswijze

Wij zijn, samen met de regiogemeenten en de provincie, bezig met het voorbereiden van een zienswijze op het Luchthavenbesluit, vooruitlopend op het daadwerkelijke Luchthavenbesluit. In het Luchthavenbesluit stelt de minister onder andere de vliegroutes vast en onderbouwd zij de milieueffecten in een milieueffectrapportage. Partijen kunnen op dit besluit hun zienswijze geven. Wij komen op korte termijn bij uw raad met de bouwstenen voor deze zienswijze, zodat uw raad ook inbreng kan leveren. Aangezien de zienswijze samen met de regiogemeenten en de provincie wordt opgesteld om zo een gezamenlijk standpunt naar buiten te kunnen brengen, kan niet worden gegarandeerd dat elk standpunt van de gemeente Zwolle uiteindelijk in de zienswijze wordt opgenomen. Overigens geldt wel dat het belang van Zwolle bijna altijd ook het belang van andere gemeenten dient.

Proces naar opening Lelystad Airport

Om het proces naar opening van Lelystad Airport en het inregelen, monitoren en evalueren van (de effecten van) het gebruik goed af te stemmen wil de minister tweemaal per jaar een bestuurlijk overleg voeren met de betrokken provincies gezamenlijk. Dit wordt voorbereid in afzonderlijke gesprekken per provincie en met de meest betrokken gemeenten erin.

Monitoring

Van eind 2018 tot eind 2019 wordt het stelsel van monitoren en evalueren uitgewerkt waarbij ook met de regio's buiten Flevoland (het oude land) afspraken worden gemaakt. Hierbij worden ook bewoners en ondernemers proactief betrokken.

Verkeersverdelingsregeling

Onderdeel van openstelling van Lelystad Airport is de verkeersverdelingsregeling. Op hoofdlijnen houdt de verkeersverdelingsregel in dat de capaciteit op Lelystad Airport alleen gereserveerd wordt voor verkeer dat afkomstig is van Schiphol. De verkeersverdelingsregeling moet worden goedgekeurd door de Europese Commissie (EC). Daarom heeft Nederland de verkeersverdelingsregeling voorgelegd aan de EC. De EC heeft geïnteresseerde partijen in de gelegenheid gesteld om tot 7 september een reactie/zienswijze op de verkeersverdelingsregeling in te dienen. Op basis van de reacties zal de EC een besluit nemen. Dit besluit is van groot belang voor de toekomst van Lelystad Airport. Naar verwachting zal de EC voor het einde van dit jaar een besluit nemen. De verkeersverdelingsbesluit is

Datum 26 juli 2018

van direct belang voor luchtvaartmaatschappijen en vliegvelden. Als gemeente zijn wij geen partij bij het besluit. Om die reden heeft het college geen zienswijze ingediend.

Belevingsvlucht

Op 30 mei vond de zogenaamde belevingsvlucht plaats, met als doel om inwoners van de gebieden onder de vliegroutes van Lelystad Airport een zo reëel mogelijke indruk van het geluid van een vliegtuig in de eigen omgeving te laten krijgen. De voorbereiding en evaluatie van deze belevingsvlucht heeft plaatsgevonden onder begeleiding van een regiegroep. In de regiegroep zaten deelnemers verspreid over het hele onderzoeksgebied, vertegenwoordigers van natuur- en recreatie belangen en deelnemers met geluidstechnische- en vliegtechnische kennis. Op 6 juli heeft de regiegroep haar [evaluatie](#) van de belevingsvlucht naar buiten gebracht, inclusief een eindrapportage van bureau Munisense naar het gemeten geluid en een eindrapportage van Motivaction naar de beleving van mensen in het gebied. De minister heeft toegezegd deze zomer met een inhoudelijke reactie op de bevindingen van de regiegroep te komen. Op dit moment hebben wij deze reactie nog niet ontvangen.

De geluidsmetingen laten zien dat het passeren van het vliegtuigen op lagere hoogte 1.800 meter duidelijk hoorbaar is en leidt tot substantiële toename van de geluidsbelasting van 33 à 34 dB naar 58 dB. De waargenomen geluidsniveaus liggen ca. 3 dB hoger dan is berekend in de milieueffectrapportage (m.e.r.). De minister heeft toegezegd te onderzoeken hoe het verschil te verklaren is tussen de gemeten en de berekende geluidsniveaus. Met de belevingsvlucht is het belang aangetoond dat monitoring van de geluidsoverlast van vliegtuigen belangrijk is om zo toekomstige ontwikkelingen en de effecten daarvan te kunnen volgen. De minister heeft aangegeven dit mee te nemen in de lopende onderzoeken.

In Zwolle hebben de wijkverenigingen samen met de gemeente op diverse plekken in de stad 'luistermomenten' georganiseerd voor inwoners. Hierbij waren ook Tweede Kamerleden en media aanwezig. Uit de rapportage van de regiegroep en bureau Munisense blijkt ook voor Zwolle een hoger geluidsniveau dan berekend in de m.e.r.. Wij wachten op dit moment de reactie van de minister af.

Luchtvaartnota

De nieuwe Luchtvaartnota 2020-2050 is een *toekomstgerichte, integrale en richtinggevende kabinetsvisie op de Nederlandse luchtvaart*. De kernvraag van de nota is hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Uitgangspunt zal 'slim en duurzaam' zijn, waarbij veiligheid op één staat

Wij volgen met belangstelling het proces van de Luchtvaartnota. De provincie Overijssel heeft hierover nauw contact en afstemming met het ministerie.

Herindeling luchtruim

De Luchtruimherziening omvat de realisatie van een integrale, toekomstbestendige inrichting en beheer van het luchtruim, gebaseerd op een gewogen belangenafweging. Doelstelling van de luchtruimherziening is:

- Verruiming van de civiele en militaire capaciteit in het luchtruim;
- Duurzaamheid: vermindering impact vliegroutes op de omgeving (geluidshinder, CO2 en (ultra)fijnstof);
- Effciënter gebruik en beheer van het luchtruim ten behoeve van alle luchtruimgebruikers;

Datum 26 juli 2018

De herindeling wordt stapsgewijs geïmplementeerd. De besluitvorming vindt plaats in 'trechtersvorm': vanuit een brede blik kijken naar oplossingen, vervolgens trechters om uiteindelijk naar één oplossing te gaan die wordt uitgewerkt en uitgevoerd.

Met voorrang worden acties ingezet om waar mogelijk al voor 2023 verbeteringen te realiseren, waaronder voor Lelystad.

De provincie Overijssel is betrokken bij de opzet van het proces om te komen tot herindeling van het luchtruim. Dit doet de provincie in goed overleg met de regiogemeenten, waaronder Zwolle. Voor Zwolle is de herindeling van groot belang, met name onder welke randvoorwaarden de herindeling plaatsvindt. Daarbij valt te denken aan zo lang mogelijk, zo hoog mogelijk vliegen (standaard dalprofiel) en toepassing van continuous descent approach (glijvlucht).

Regio

Tijdens de informatiebijeenkomst van de raad op 19 juni bent u door de portefeuillehouder geïnformeerd over het bestuurlijk overleg van de regiogemeenten en de provincie op dezelfde avond. De regio is bijgepraat over de herindeling van het luchtruim en de luchtvaartnota en de stand van zaken met betrekking tot Lelystad Airport (zie hiervoor). Daarnaast is gesproken over een bestuurlijke samenwerking tussen de gemeenten Dalfsen, Kampen en Zwolle en de provincie Overijssel.

Op 19 juli heeft de provincie Overijssel een brede bijeenkomst over luchtvaart georganiseerd. Naast alle Overijsselse gemeenten waren ook partijen als Recron, VNO-NCW, Natuur en Milieu Overijssel en HoogOverijssel uitgenodigd. De provincie Overijssel heeft een expertteam gevraagd om te adviseren in het proces rondom de herindeling van het luchtruim en de Luchtvaartnota. De experts, Alexander ter Kuile (*voorzitter bewonersdelegatie Lelystad Airport, voormalig secretaris-generaal van de Civil Aviation Navigation Services Organisation*), Bouke Veldman (*directeur HorYzoN*) en Geert Boosten (*Lector Aviation Management, Hogeschool Amsterdam*) gaven een toelichting op de beleidskaders rondom luchtvaart, de Luchtvaartnota en de Luchtruimherziening, waarna de aanwezigen gesproken hebben over de invulling van het participatietraject luchtvaart in de provincie Overijssel. De provincie werkt dit nu verder uit. In het najaar wordt dit weer aan de regio voorgelegd.

Aan het einde van de brede bijeenkomst is besloten om naar aanleiding van het evaluatierapport van de regiegroep belevingsvlucht een brief aan de minister te sturen waarin gevraagd wordt specifiek aandacht te besteden aan Overijsselse situatie (zie bijlage 3).

Gemeente Zwolle

Uw raad heeft op 19 juni middels een open brief het college verzocht om het Ministerie en de Vaste Commissie Infrastructuur en Waterstaat actief te benaderen op een aantal punten die u benoemt in de brief. Het college heeft uw brief doorgezonden aan de minister van I&W, met een kopie aan de Vaste Commissie. Met haar brief van 1 augustus heeft de minister gereageerd op de open brief van uw raad (zie bijlage 4).

De minister geeft aan dat zij de effecten van de tijdelijke aansluitroutes zal monitoren en dat de resultaten van deze monitoring bij de evaluatie bij 7.000 vliegtuigbewegingen zullen worden betrokken. De door uw raad aangedragen punten neemt de minister mee in het gesprek over hoe deze monitoring wordt ingericht. Daarbij zal zij bij de inrichting en uitvoering van deze monitoring de omgeving blijven betrekken. Over de wijze waarop dit het beste kan gebeuren, is overleg met de provincies gestart.

Datum 26 juli 2018

Communicatie

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er geregeld contact met de diverse bewonersgroepen. Zowel via georganiseerde gesprekken als bij bijeenkomsten van de bewonersgroepen. Daarnaast is er veelvuldig contact met de regiogemeenten en de provincie Overijssel. Op bestuurlijk niveau vindt contact plaats met de verschillende politieke vertegenwoordigers in de Tweede Kamer.

De voorliggende nota en de bouwstenen voor de zienswijze zal worden besproken met de bewonersgroepen. De nota zal worden verwerkt op de gemeentelijke website

www.zwolle.nl/vliegroutes.

Vervolg (Stappenkalender)

Het college heeft uw raad tijdens de informatiebijeenkomst op 19 juni aangegeven te komen met een stappenkalender/agenda waarin is opgenomen op welke momenten en op welke manieren het onderwerp Lelystad Airport ingestoken kan worden. Ook zullen de communicatiemomenten met de raad en betrokkenen opgenomen worden. Van belang zijn de drie processen die nu spelen: Luchthavenbesluit Lelystad Airport, Herindeling Luchtruim en Luchtvaartnota 2020 – 2050. Voor elk van die processen wordt hierna kort een stappenkalender weergegeven met de momenten van invloed voor de regio en voor u als raad en voor onze inwoners. Aangezien de door het ministerie verstrekte plannings fluctueren en voor de processen nog niet altijd helder is wat de verschillende stappen zijn, zal het stappenplan regelmatig worden geactualiseerd.

I. Luchthavenbesluit Lelystad Airport

Het formele proces om te komen tot openstelling van Lelystad Airport is weergegeven in bijlage 2. Voor de gemeente Zwolle en de regio zijn in dit proces nog twee momenten van belang waarop (in)formeel invloed uitgeoefend kan worden op de uitkomsten van het proces:

1. Indienen van zienswijzen op de Ontwerpwijziging Luchthavenbesluit en Milieueffectrapportage;
2. Debat Tweede Kamer na nota van antwoord van de minister op de ingediende zienswijzen;

In figuur 1 is het stappenplan weergegeven voor deze twee momenten met bijbehorende tijdsplanning en de communicatiemomenten met inwoners.

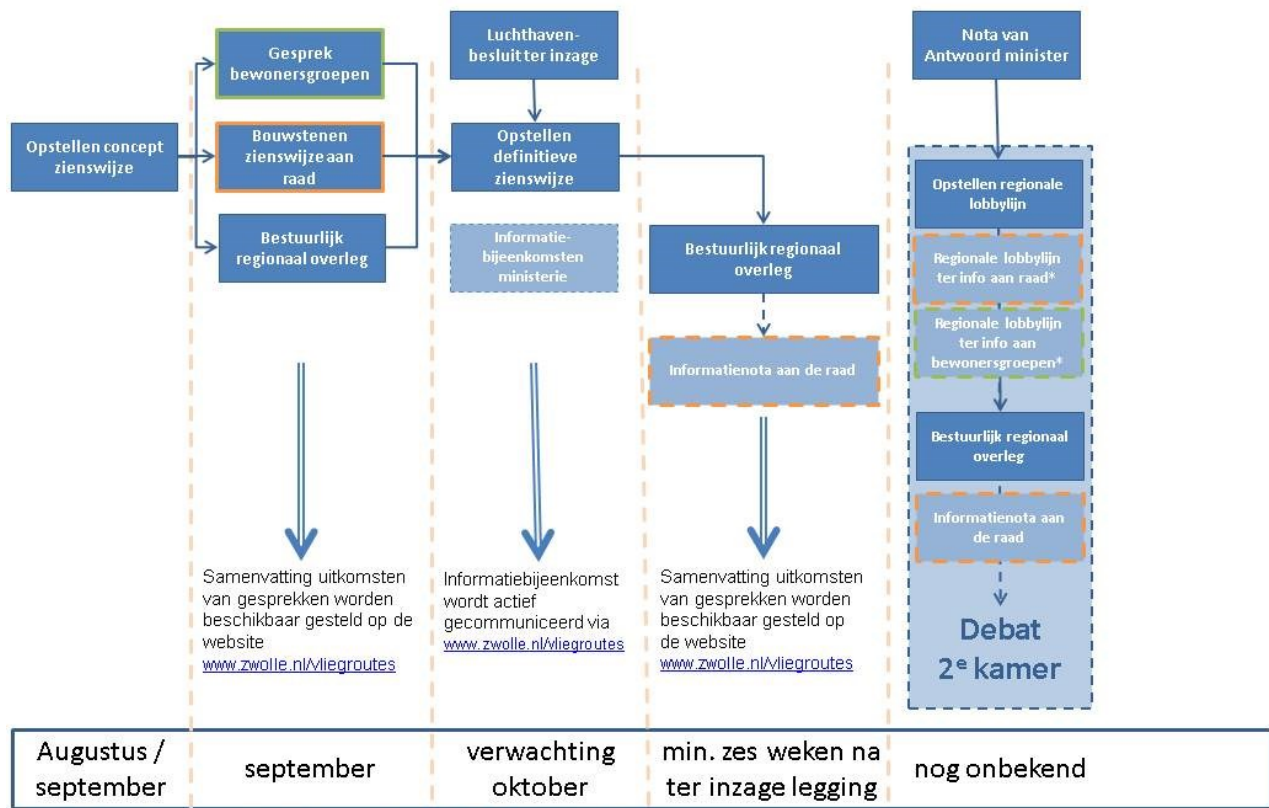
Op dit moment zijn wij samen met de provincie en andere gemeenten in de regio bezig met het opstellen van een concept zienswijze. De bouwstenen voor deze zienswijze willen wij nog in september aan uw raad voorleggen en bespreken met de bewonersgroepen (Berkum, Stadshagen, Hoog over Zwolle en HoogOverijssel). Dit zullen wij ook delen via de website www.zwolle.nl/vliegroutes.

Wij verwachten dat in oktober het Luchthavenbesluit (en onderliggende stukken) ter inzage komt te liggen. De minister heeft aangegeven informatiebijeenkomsten te organiseren over het Luchthavenbesluit. Dit zullen wij ook communiceren met onze inwoners.

Op basis van dat besluit wordt samen met de provincie en de regio een definitieve zienswijze opgesteld. Hierbij zullen wij uw inbreng en die van de bewonersgroepen waar mogelijk meenemen. De definitieve zienswijze zullen wij met uw raad delen en weergeven op de genoemde website.

Nadat de minister de zienswijzen heeft ontvangen, komt zij met een Nota van Antwoord op de zienswijze, waarin zij haar reactie op de zienswijzen geeft en eventueel haar besluit aanpast. Tot slot krijgt de Tweede Kamer via een debat de gelegenheid te reageren op het Luchthavenbesluit, de zienswijzen en de Nota van Antwoord. Voorafgaand aan het debat zal, net als bij het voorgaande debat, een regionale lobbylijn worden opgesteld.

Datum 26 juli 2018

Globale planning Luchthavenbesluit Lelystad Airport

* Deze stappen zijn afhankelijk van het proces en de planning die het ministerie en de Tweede Kamer hanteert

Figuur 1 - Globale planning Luchthavenbesluit Lelystad Airport

II. Herziening luchtruim

De herziening van het luchtruim bestaat uit vier fasen. Op dit moment is het nog niet exact duidelijk op welke manier de participatie van de betrokkenen zal plaatsvinden. Het ministerie is hierover in gesprek met de verschillende provincies. De provincie Overijssel voert dit gesprek ook met de minister. De regio is hier rechtstreeks op aangehaakt.

1. Onderzoeksfase (2018 - begin 2019):

Gedeeld beeld over de opgave, scope, stakeholders; mogelijkheden no-regret tussenoplossingen.
Besluit: Startbesluit en oplossingsvarianten

De minister heeft aangegeven voor deze fase regionale- en themabijeenkomsten te organiseren, een internetconsultatie uit te voeren en te willen werken met breed samengestelde focusgroepen. De provincies zijn door de minister gevraagd dit participatieproces samen met haar vorm te geven. Per provincie wordt een kerngroep vastgesteld met daarin een gedeputeerde, een wethouder en vertegenwoordigers van andere organisaties uit de provincie.

2. Verkenningfase (2019 - 2020): Nadere uitwerking oplossingsvarianten.

Besluit: Vaststelling voorkeursvariant

Datum 26 juli 2018

3. Planuitwerkingsfase (2020 - 2023): Nadere uitwerking voorkeursvariant en start realisatie deeloplossingen.

Besluit: Vaststelling definitieve variant

4. Realisatiefase (vanaf 2023): Implementatie definitieve variant.

III. Luchtvaartnota 2020 – 2050

Ook het participatieproces voor de Luchtvaartnota is nog niet helder. De verkennende-/onderzoeksfase zal gelijktijdig plaatsvinden met het proces van de herindeling van het luchtruim.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 38843

Onderwerp Voortgangsbericht Lelystad Airport

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 04-09-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 1 oktober 2018,

de voorzitter,

de griffier,